

Aftale om Budget 2022 og overslagsårene 2023-2025
Ebeltoft, torsdag den 23. september 2021

Vækstkommune med økonomi i balance og fokus på grøn omstilling

Politisk forlig vedrørende Budget 2022 og budgetoverslagsårene 2023-2025 er indgået mellem følgende partier i Byrådet: Socialdemokratiet, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Det Konservative Folkeparti, Dansk Folkeparti, Venstre, Nye Borgerlige og løsgænger Michael Mikkelsen.

Syddjurs Kommune er en kommune i vækst med et fortsat stigende befolkningstal. I de kommende år forventes kommunen at vokse med årligt ca. 300 nye borgere. Samtidig med den stigende befolkning viser aktuelle prognoser, at aldersgrupperne 0-15 år og de 80+ årige vil vokse kraftigt de kommende år.

Aftalen om budgettet for 2022 bærer præg af, at flere borgere får brug for tilbud i blandt andet kommunens dagtilbud, skoler og ældrepleje i de kommende år. Det øger kommunens udgifter til driftsvirksomhed og til nye anlæg, for eksempel til øget kapacitet på dagtilbuds- og skoleområdet.

Samlet set har forligspartierne bag Budget 2022 afsat de nødvendige midler til at bevare det nuværende serviceniveau, selv om der bliver flere børn og ældre. Samtidig er der afsat midler til investeringer, der imødekommer den voksende befolkning, og til en fortsat konsolidering af kommunens økonomi.

Befolkningstilvæksten øger også presset på byggesagsbehandling og udarbejdelse af lokalplaner. Derfor har forligspartierne besluttet en midlertidig forøgelse af kapaciteten på disse områder.

Forligspartierne ønsker et fortsat stærkt fokus på bæredygtighed, klima og biodiversitet. Ud over et vedvarende fokus på bæredygtighed inden for alle fagområder er der aftalt en række konkrete mål. For eksempel skal kommunens bilflåde på ca. 250 biler være fossilfri inden for de næste 4 år, den nye Hornslet Skole skal bygges bæredygtigt og grønt iværksætterier skal understøttes bedre.

Det er væsentligt for forligspartierne at sikre genopretning og konsolidering af økonomien. I oplægget opereres der med en kassehenlæggelse i 2022 på mere end 30 mio. kr.

Kommunens kassebeholdning ligger aktuelt på gennemsnitligt ca. 250 mio. kr., hvorfor det ikke er et mål for forligspartierne at øge kassebeholdningen yderligere. På grund af den aktuelle kollektive serviceramme for kommunerne er det imidlertid ikke muligt at øge de nuværende serviceudgifter. På den baggrund budgetlægger forligspartierne med en kassehenlæggelse på godt 30 mio. kr. i 2022, hvilket bidrager til en forventet kassebeholdning på mere end 300 mio. kr. i 2022.

Det er desuden forligspartiernes vurdering, at pejlemærket med en kassebeholdning på 200 mio. kr. i kommunens økonomiske politik skal tages op til revision af et nyt byråd. Der skal sikres en større robusthed overfor udsving i udgiftsbehov og tidsforskydninger af for eksempel anlæg men også i forhold til fremtidige styringsudfordringer på driftsområderne. Forligspartierne vil lade pejlemærket for en passende kassebeholdning - og den økonomiske politik generelt - være et anliggende for det kommende byråd at tage stilling til i 1. kvartal af 2022.

Der er følgende fokuspunkter i budgetforliget:

- Behov for langsigtet planlægning i forhold til demografi
- Løbende effektivisering af kommunens driftsvirksomhed
- Ekstra midler afsat til balance på social-, handicap- og familieområdet
- Afskrivning af gæld for økonomisk udfordrede områder
- Fortsat fokus på bæredygtighed, klima og biodiversitet

Behov for langsigtet planlægning i forhold til demografi

Forligspartierne anser kommunens vækst for positiv, men den ændrede sammensætning i befolkningen stiller også krav til kommunens omstillingsevne og til en mere langsigtet planlægning. Forligspartierne er enige om, at der i begyndelsen af næste byrådsperiode skal indledes en visions- og udviklingsproces for kommunens udvikling de kommende år. Her skal det blandt andet drøftes, hvordan kommunen bedst og mest innovativt kan sikre fortsat god service til et stigende antal børn og ældre.

Dette arbejde skal også bidrage til en fortsat positiv udvikling af kommunens byer og landsbyer, samt forstærke kommunens natur- og miljøkvaliteter. Desuden skal der afsættes tilstrækkelige midler til kommunens drift ud fra det serviceniveau, Byrådet har fastlagt, og til de anlægsinvesteringer, der er behov for i de kommende år med baggrund i flere ældre og unge borgere.

For at sikre en god styring af de kommende års kapacitet og udgiftsniveau på ældre- og sundhedsområdet skal der gennemføres en analyse af økonomien på Sundhed og Omsorgs området med fokus på fremtidens behov for tildeling af midler indenfor forskellige alderskategorier. Baggrunden er, at antallet af ældre over 80 år stiger med 25 procent frem til 2025. Demografimodellerne, der fordeler midler til fagområder, hvor den demografiske udvikling påvirker udgifterne, skal fortsat sikre, at det er muligt at bevare et uændret serviceniveau, selv om der bliver flere borgere i relevante aldersgrupper på et fagområde.

Der gennemføres en analyse af fremtidens seniorers ønsker til bosætning og fællesskaber. I den forbindelse vil der ske en inddragelse af relevante interessenter, herunder Ældrerådet, Handicaprådet og boligforeninger.

Løbende effektivisering af kommunens driftsvirksomhed

Forligspartierne støtter en gradvis omprioritering af de administrative ressourcer med henblik på at styrke styringsevnen i kommunens fagområder. Alle kommunens fagområder skal sikres tilstrækkelig bemanning med de rette kompetencer til at sikre god økonomistyring, kvalitetssikring af sagsgange m.v.

Forligspartierne anser det for vigtigt, at kommunens fagområder bevarer fokus på vedvarende at effektivisere kommunens driftsvirksomhed, hvor effektiviseringerne bidrager til, at flest mulige ressourcer anvendes til den borgernære service og velfærd.

Byrådet vedtog i sidste års budget et effektiviseringskrav på 0,5 procent af kommunens serviceudgifter. Udmøntningen af kravet har været drøftet på udvalgs møder og i Økonomiudvalget i foråret.

Forligspartierne er enige om, at der indarbejdes effektiviseringer på 9 mio. kr., svarende til ca. 0,5 procent af serviceudgifterne, som fordeles efter de stående udvalgs andel heraf.

Administrationen udarbejder som grundlag for udmøntningen, og efter bidrag fra de lokale arbejdspladser vedrørende igangværende og planlagte effektiviseringstiltag, konkrete forslag til effektiviseringer. Forslagene tager afsæt i temaer som for eksempel mindre brug af eksterne konsulenter, konkurrenceudsættelse, øget digitalisering, bedre brug af teknologi, reduktion af sygefravær, forbedring af arbejds gange m.v.

Forslag til effektiviseringer fremlægges til drøftelse i fagudvalgene med efterfølgende orientering i Økonomiudvalget inden udgangen af 2021. Fagudvalgene drøfter allerede i 2022 efter samme model mulige effektiviseringer for overslagsårene 2023 - 2025.

Ekstra midler afsat til balance på social-, handicap- og familieområdet

Syddjurs Kommunes største økonomiske udfordring er, som i langt de fleste kommuner, på social-, handicap- og familieområdet. I Syddjurs Kommune har området gennem nogle år været presset af stigende udgifter.

Det er forligspartiernes mål at skabe en langsigtet balance mellem udgifter og budget. Budgettet til området er i budgetforslaget hævet med 24 mio. kr. i 2022, 13 mio. i 2023 samt 7 mio. kr. i 2024.

Der skal gennemføres initiativer, der indebærer en række omlægninger af opgaveløsningen over de næste tre år. Initiativerne er kernen i de økonomiske handleplaner, der skal sikre, at udgiftsniveauet senest i 2025 svarer til det forventede niveau vurderet i forhold til sammenlignelige kommuner. Et eksternt konsulentbureau gennemfører i efteråret 2021 et styringsmæssigt servicetjek af serviceniveauet med henblik på at identificere yderligere økonomiske forbedringer.

Forligspartierne ønsker at revurdere den investeringsstrategi, der har drevet udviklingen af en række forebyggende aktiviteter på familieområdet. Det må konstateres, at strategien ikke har virket fuldt ud efter hensigten. I lyset af de alvorlige økonomiske udfordringer på området er forligspartierne enige om, at der udarbejdes oplæg til Byrådet inden udgangen af 2021 om den fremtidige tilgang og organisering i forhold til forebyggelse.

Afskrivning af gæld for økonomisk udfordrede områder

Forligspartierne ønsker undtagelsesvist at tage særlige hensyn til håndtering af gæld på fire bevillingsområder i forbindelse med regnskabet for 2021. De fire områder er socialområdet, familieområdet, Sundhed og Omsorg og Ejendomme.

I relation til bevillingsområderne på social- og familieområdet er forligspartierne enige om, at gælden på skønsmæssigt på i alt 49 mio. kr. eftergives i forbindelse med behandlingen af regnskabet for 2021. Forligspartierne vurderer, at det ikke er realistisk at afvikle gælden de kommende år samtidig med indfasning af de økonomiske handleplaner på området.

Sundhed og Omsorg samt Ejendomme har haft samfundskritiske ekstraopgaver til imødegåelse af Covid-19. Forligspartierne har noteret sig, at Byrådet har godkendt, at der i forbindelse med regnskabsaflæggelsen for 2021 tages stilling til, om der skal overføres merudgifter, der relaterer sig til Covid-19 for disse områder.

Fortsat fokus på bæredygtighed, klima og biodiversitet

Syddjurs Kommune skal fortsat arbejde målrettet med bæredygtighed, klima og biodiversitet, samt FN's verdensmål. Indsatsen skal gå tværs af alle kommunale fagområder og indarbejdes i udarbejdelse af strategier og mål for fagområderne.

Konkret ønsker forligspartierne at kommunens bilflåde på ca. 250 enheder bliver fossilfri inden for de næste fire år. Desuden ønskes der særligt fokus på understøttelse af grønt iværksætteri og bæredygtigt byggeri, herunder det kommende byggeri af en ny Hornslet Skole.

Nedenstående bemærkninger for de enkelte udvalgsområder tager udgangspunkt i ændringer af administrationens budgetforslag.

Økonomiudvalget

Der udpeges en central fast kontaktperson, en grundsalgskoordinator, til at varetage opgaven med potentielle købere af erhvervsgrunde gennem hele købsprocessen. Den faste kontaktperson skal sikre, at der bliver taget udgangspunkt i den interesserede virksomheds specifikke behov, og at alle informationer og svar bliver samlet, formidlet og koordineret på tværs af kommunen. Grundsalgskoordinatoren finansieres af grundsalgsindtægter.

Der indføres en ordning med borgerforslag, hvor der på en brugervenlig måde kan oprettes og underskrives borgerforslag, som kan drøftes i Byrådet. Der afsættes 250.000 kr. i 2022 samt 100.000 kr. i 2023 og frem. Tilrettelæggelse af ordningen behandles i Byrådet inden udgangen af 2021.

Forligspartierne er enige om, at der skal etableres en borgerrådgiverfunktion, i første omgang for de kommende tre år. Der afventes tilbagemelding fra Indenrigs- og boligministeriet på tilskud til ordningen. I tilfælde af at Syddjurs Kommune ikke får tilskud, eller kun får et begrænset tilskud, reserveres der 350.000 kr. til ordningen. Den endelige udmøntning af borgerrådgiverfunktionen behandles af Byrådet.

Udvalget for familie og institutioner

Minimumsnormeringer i daginstitutioner prioriteres fortsat og forventes gennemført i 2023. Derudover indebærer budgetaftalen en markant stigning i budgettet til dagtilbud som følge af stigende børnetal.

De seneste år med Covid-19 har understreget behovet for en folkeskole med tidssvarende redskaber og kompetencer til at anvende IT, både hos lærere og elever. Der er opbakning til det fortsatte arbejde med it-strategien for folkeskoler. Digitalt understøttede læreprocesser skal fortsat være en naturlig del af dagligdagen på alle skoler.

Forligspartierne er enige om at tilbagerulle de planlagte besparelser på IT i folkeskolen og der afsættes derfor 1,8 mio. kr. i årene 2022 og frem under anlæg til at støtte IT i folkeskolerne.

Forligspartierne er enige om, at der fortsat skal være et fokus på at nedbringe fravær blandt folkeskoleeleverne. Skolefravær kræver en samlet koordineret indsats, og der afsættes 0,6 mio. kr. i 2022 og 2023 til en målrettet indsats over for den målgruppe, der udviser markant skolefravær. Indsatsen evalueres i 2023.

Forligspartierne er enige om at afsætte 0,1 mio. kr. årligt til en ungepulje til projekter, der drives af unge og for unge i Syddjurs Kommune. Udvalget vil gå i dialog med DemoRådet og andre ungdomsorganisationer, som for eksempel Ungealliancen, om udmøntningskriterierne for puljen. Puljen skal ses i naturlig forlængelse af DemoRådets aktiviteter, og der skal være særligt fokus på initiativer, der involverer unge på tværs af kommunen.

Demografireguleringen på skoleområdet er justeret ned med 2 mio. kr. da der er færre elever i privatskolerne end tidligere forventet. Der ses ikke en tilsvarende stigning af elevtallet i andre skoletilbud.

Udvalget for sundhed, ældre og social

Antallet af +80-årige forventes at stige med 25 procent frem til udgangen af budgetperioden 2022-2025. På den baggrund ønsker forligspartierne at gennemføre en analyse af budgettildelingsmodellerne i Sundhed og Omsorg.

Ud over en analyse af økonomien i Sundhed og Omsorg skal der gennemføres en analyse af, hvordan fremtidens seniorer ønsker at bosætte sig, for at sikre sig en tilstrækkelig kapacitet i fremtiden, der matcher seniorernes ønsker og behov.

Forligspartierne er enige om at fjerne egenbetalingen for kost ved ophold på en kommunal midlertidig døgnplads i kommunens sundhedshus i Tirstrup. Der afsættes 0,9 mio. kr. årligt til at dække omkostningerne.

Der er tidligere afsat 100.000 kr. årligt under Udvalget for plan, udvikling og kultur som støtte til Kafé Kolinds musikprojekt. Der skal gennemføres en evaluering i 2024 for at vurdere om bevillingen til musikprojektet skal fortsætte.

Forligspartierne ønsker at evaluere ordningen med ekstern håndtering af tøjvask på plejecentrene i 2023 inden kontrakten udløber i 2024.

Forligspartierne ser gerne at Udvalget for sundhed, ældre og social inviterer Handicaprådet til erfaringsudveksling og inspirationsbesøg m.v.

Udvalget for natur, teknik og miljø

Tilflytningen til Syddjurs Kommune øger behovet for behandling af byggesager og lokalplaner. På den baggrund har forligspartierne afsat midler i en treårig periode til at øge kapaciteten til udarbejdelse af byggesagsbehandling og lokalplaner.

Der skal tilrettelægges og gennemføres en konference for bæredygtigt byggeri med henblik på at styrke kommunens position inden for bæredygtigt byggeri. Konferencen skal som omdrejningspunkt fremme udformning af lokalplaner i retning af øget miljømæssig bæredygtighed. Formålet med konferencen er at inspirere borgerne til at bygge bæredygtigt samt opkvalificering af medarbejdere. Det nuværende budget til bæredygtighed anvendes til formålet.

Forligspartierne ønsker at styrke samarbejdet med frivillige organisationer og skoleklasser om natur- og strandpleje. Der afsættes 100.000 kr. årligt fra 2022 og frem til arbejdet. Der udarbejdes en model for ordningen, der drøftes med udvalget inden udmøntningen.

Udvalget for plan, udvikling og kultur

Der afsættes en driftsbevilling til Knudepunktet i henhold til Syddjurs-modellen på 0,398 mio. kr. fra 2023. Der skal tages stilling til, hvordan Knudepunktet driftsmæssigt skal understøttes fra 2023.

Der afsættes midler til et driftstilskud i forbindelse med udvidelsen af Midtdjurs Hallen på 0,1 mio. kr. i 2022 samt 0,147 mio. kr. i 2023 i henhold til Syddjurs-modellen for idrætshaller.

Forligspartierne afsætter driftsmidler til vedligeholdelse af petanquebaner på 50.000 kr. fra 2022 og frem.

Forligspartierne ønsker et overblik over behovet og mulighederne for svømmehaller i Syddjurs Kommune. Der afsættes derfor 250.000 kr. til en analyse der gennemføres i 2023, der skal afdække behov, muligheder og begrænsninger for opførelse af en svømmehal i kommunen.

I forbindelse med genåbning af Budget 2020 blev budgettet til distriktrådene reduceret. For at styrke rådenes fremtidige rolle afsættes 50.000 kr. i 2022 samt 100.000 kr. årligt fra 2023 og frem.

Museum Østjylland har gennem mange år løst museumsopgaven med lokale kræfter i form af støttet arbejdskraft såsom fleksjobbere og lignende. Da disse ordninger ikke kan fortsætte på samme niveau, har de tre kommuner bag Museum Østjylland besluttet at give et højere driftstilskud til museerne. Der afsættes ekstra 163.000 kr. i 2022 og 194.000 kr. i 2023 og efterfølgende år.

Udvalget for erhverv og beskæftigelse

Syddjurs Kommune gennemførte i 2021 en analyse med henblik på at tiltrække flere private virksomheder, herunder med særlig fokus på allerede udlagte erhvervsområder i Følle, færgehavnsområdet ved Ebeltoft, lufthavnsområdet og Kolind. Forligspartierne ønsker at sætte mere fart på opfølgningen og afsætter 0,75 mio. kr. i 2022 og 2023 til dette arbejde.

Budgettet afsættes på investeringsoversigten med henblik på at understøtte iværksætter, klynge dannelse og fællesskaber mellem virksomheder. Der opstilles konkrete mål for indsatsen i samarbejde med blandt andet Business Djursland.

Anlægsvirksomhed

For at sikre fortsat vækst og tilflytning til kommunen afsættes der betydelige midler til køb af jord, byggemodning og andre investeringer. Investeringsmidlerne er fulgt op af en forventning om øgede salgsindtægter i budgetperiodens første tre år. Nettobudgettet på 94 mio. kr. i 2022 dækker således over brutto anlægsinvesteringer på 137 mio. kr.

Befolkningstvæksten og en positiv vækst inden for erhverv og turisme forudsætter en god trafikal infrastruktur, herunder et udvidet net af cykelstier. Forligspartierne har derfor prioriteret midler til fortsat udbygning af veje og stier.

I budget 2022 og overslagsårene prioriteres der en række store anlægsprojekter. Det gælder en ny overbygning til Hornslet Skole, renovering af Kolind Skole og en række nye daginstitutioner i Hornslet, Rønde og Knebel. Desuden er der afsat midler til et kulturelt samlingssted i Hornslet, samling af skolerne i Ebeltoft, opgradering af Stationsvej i Thorsager og fremdrift på Nord-Sydvejen fra Kærende til Ryomgård og by-passagen i Ryomgård.

Generelt er det lykkedes for kommunen at budgetlægge anlægsprojekter realistisk, der har været i overensstemmelse med de indkomne tilbud. Der er imidlertid en risiko for, at det aktuelt høje aktivitetsniveau i byggebranchen i en periode kan påvirke tilbudspriserne på anlægsopgaver. Der er behov for en særlig opmærksomhed på dette i de kommende års planlægning. Forligspartierne forudsætter, at kommunens anlægsprojekter fortsat kan holde sig indenfor de afsatte beløb, eventuelt ved tilpasning af opgaven.

Der afholdes en anlægskonference for Byrådet i starten af 2022.

Forligspartierne har særligt følgende bemærkninger til de foreslåede anlægsændringer:

- Forligspartierne ønsker at støtte letbanen ved at fastholde tilsagn til medfinansiering af et letbaneanlæg i Aarhus med henblik på at sikre kvartersdrift til Hornslet. Forslaget forelægges Byrådet i 2022, når endelig finansieringsplan er fastlagt.
- Byggemodning af Hornslet Vest igangsættes efter konkret oplæg til Byrådet i januar 2022.
- Forligspartierne ser behov for oprydning på kommunale erhvervsgrunde i Syddjurs Kommune. Forligspartierne ønsker at udfordringen håndteres inden for nuværende budget.
- Forligspartierne ønsker, at ordningen med opførelse af borde-bænkesæt bliver set i sammenhæng med socialøkonomisk samarbejde. Forligspartierne afsætter 100.000 kr.

årligt og ønsker at Udvalget for natur, teknik og miljø drøfter en samarbejdsmodel med relevante parter.

- Der afsættes en pulje til nedlukning af passive grundvandsboringer på 500.000 kr. Udvalget for natur, teknik og miljø bedes i samarbejde med administrationen om at udarbejde et forslag til handleplan og udmøntning af puljen.
- Der afsættes en tilgængelighedspulje på 200.000 kr. årligt, hvorfra der kan søges midler til projekter i naturen, der øger tilgængeligheden for mennesker med handicap. Udvalget for natur, teknik og miljø bedes afklare hvordan puljen udmøntes, og hvordan den ses i sammenhæng med den nuværende driftspulje på 120.000 kr. under Handicaprådet.
- Forligspartierne støtter udarbejdelsen af en strategi for biodiversitet på tværs af kommunens fagområder. Når denne strategi er vedtaget, ønsker forligspartierne at drøfte udmøntning af denne i Udvalget for natur, teknik og miljø og Byrådet.
- Forligspartierne ønsker, at kommunen understøtter fortsat iværksætter. Derfor hæver forligspartierne den nuværende pulje med 750.000 kr. i 2022 og 2023. Udvalget for erhverv og beskæftigelse bedes beslutte, hvordan midlerne skal bruges. I udviklingen af en udmøntningsplan kunne indgå en analyse af erhvervsgrunde og klyngesamarbejde.
- I 2022 er der afsat en pulje på 150.000 kr. til en trafik- og parkeringsanalyse i Ebeltoft, som blandt andet skal indeholde et forslag til og et budget på et parkeringshus på festpladsen.
- Ebeltoft i Udvikling har i overslagsårene samlet fået tilført yderligere 4 mio. kr.
- Der fastholdes midler til støtte af landsbyklyngeprojekterne i Østdjurs og Ådalen.
- Der er tilført yderligere 1 mio. kr. til projektet Det Blå Torv i Knebelbro i overslagsårene.

Afsluttende bemærkninger

Forligspartierne er enige om at støtte ændringsforslaget som fremsættes af borgmesteren indeholdende de ændringer på drift og anlæg i forhold til 1. behandlingsforslaget, som fremgår af de vedlagte bilag med ændringsforslag til drift, anlæg samt resultatopgørelse.

Herudover er forligspartierne enige om, at der i forbindelse med 2. behandlingen af budget 2022 ikke fremsættes andre ændringsforslag end dem, der fremgår af forliget. Forligspartierne er enige om at stemme imod eventuelle ændringsforslag fremsat af byrådsmedlemmer ved 2. behandlingen af budget 2022.

Som forhandlingsleder:

Ole Bollesen, borgmester

På vegne af partier og grupper:

Michael Stegger Jensen, Socialdemokratiet

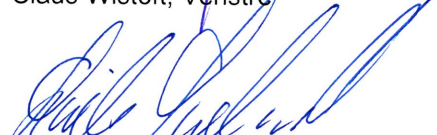

Grethe Møgelvang, Dansk Folkeparti

Jan Kjær Madsen, Radikale Venstre

Claus Wistoft, Venstre

Kirstine Bille, Socialistisk Folkeparti

Laila Sortland, Nye Borgerlige

Tommy Bøgehøj, Det Konservative Folkeparti

Michael Mikkelsen, Løsgænger